

De dynamische netwerkbenadering van chronische stress.

Gepubliceerd: 19-04-2018 Laatste bijgewerkt: 13-04-2024

Nieuwe methoden van onderzoek die voortkomen uit een nieuwe wijze van wetenschappelijk denken en kijken moeten in dit onderzoek gaan leiden tot betere preventieve signaleringsinstrumenten. We willen beter vast kunnen stellen wanneer stress chronisch...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Zal niet starten
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON48573

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

De dynamische netwerkbenadering van chronische stress.

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

overspanning, spanningsklachten

Aandoening

chronische stress

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Academisch Medisch Centrum

Overige ondersteuning: Stichting Arbo Unie

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: chronische stress, complexiteit wetenschap, dynamisch netwerk, vroege signalen

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Clinical Allostatic Load Index, een maat voor chronische stress en langdurige

overbelasting: chronische stress in bloedwaarden te zien?

Bloeddruk, maat voor chronische stress, hypertensie of niet?

Haar cortisol, dat een maat is voor de hoeveelheid chronische stress maximaal 5

maanden voorafgaande aan het moment van afname: was er chronische stress in de

5 maanden voorafgaande aan het einde van het onderzoek of niet?

Heart Rate en Heart Rate Variability, een maat voor de hoeveelheid stress en

ontspanning (sympathische en parasympatische activiteit): geven deze metingen

chronische stress aan?

Vragenlijsten chronische stress, die chronische stress meten.

Vragenlijsten stress gerelateerde aandoeningen, die de symptomen van deze

stress gerelateerde aandoeningen meten.

Vragenlijsten werk en privésituatie, die de aanwezige stress factoren in de

werk- en privésituatie in kaart brengen.

Secundaire uitkomstmaten

nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Continue activatie van ons stress-systeem door prikkels, spanningen en onophoudelijke druk in ons werk en in ons privéleven, kan leiden tot een chronische staat van stress. Het promotieonderzoek richt zich vooral op hoe die chronische stress tot stand komt en op welke wijze en op welk moment er een omslag plaatsvindt naar ziekte. Ziekte ontstaat wanneer het menselijk lichaam lang genoeg in een staat van chronische stress verkeert. In het onderzoek wordt er gekeken naar hoe zo'n omslag tot stand komt bij behandeling van chronische stress gerelateerde problematiek en vooral welke signalen aangeven dat deze omslag, die plotseling in de tijd plaatsvindt, er aan zit te komen. Door het onderzoek kunnen er beter preventieve signaleringsinstrumenten ontwikkeld worden. In de studie kijken we naar patiënten die ten gevolge van langdurige, chronische stress gezondheidsproblemen hebben ontwikkeld en die daarom verwezen zijn naar een centrum voor multidisciplinaire revalidatie.

Als onderzoeksmethode wordt de dynamische netwerkbenadering gehanteerd. De dynamical network approach is afkomstig uit de complexity benadering van wetenschap. In de complexity benadering wordt het gedrag van een systeem of model (complex systeem) bestudeerd, waarin de componenten elkaar onderling beïnvloeden langs meerdere wegen en op verschillende wijzen, waarbij lokale regels het gedrag van de componenten bepalen, hetgeen betekent dat er geen centraal geregelde instructies bestaan op grond waarvan het systeem reageert. Alle samengestelde interacties van de onderdelen van het systeem bepalen het gedrag van het gehele systeem. Dit fenomeen wordt emergence genoemd. In onze studie kijken we dus naar het stresssysteem (alertheidssysteem) als een complex systeem, waarin de samenstellende onderdelen invloed op elkaar uitoefenen en veranderingen ondergaan. Het complexe systeem wordt beschreven in termen van een netwerk (network theory is een onderdeel van complexity theory), waarvan de onderdelen voortdurend onder invloed van de omstandigheden (de omgeving) met elkaar in interactie zijn en veranderen in de tijd. Vandaar de dynamical network approach van (chronische) stress.

Doel van het onderzoek

Nieuwe methoden van onderzoek die voortkomen uit een nieuwe wijze van wetenschappelijk denken en kijken moeten in dit onderzoek gaan leiden tot betere preventieve signaleringsinstrumenten. We willen beter vast kunnen stellen wanneer stress chronisch wordt en daarmee het daarmee samenhangende risico op stress gerelateerde aandoeningen verhoogd wordt. De resultaten van het onderzoek gaan zorgen voor een beter begrip van het fenomeen chronische stress en de er mee samenhangende gezondheidsklachten. Daardoor kunnen in de toekomst gepersonaliseerde preventieve aanpakken worden ontwikkeld.

Primaire doelstelling

Identificeren van het stress systeem als dynamisch netwerk of complex adaptief systeem waarin de samenstellende onderdelen voortdurend met elkaar in interactie zijn en waarin kritische fase overgangen plaats vinden van de zieke situatie naar de fase met chronische stress naar de normale gezonde fase.

Subvraag 1

Zijn kritische fasen en kritische fase overgangen detecteerbaar en zijn ze meetbaar?

Subvraag 2

Zijn er specifieke patronen herkenbaar en detecteerbaar in het dynamische netwerk van het stress systeem, die karakteristiek zijn voor chronische stress en stressgebonden aandoeningen?

Onderzoeksopzet

De studie betreft een observationeel, niet gerandomiseerd onderzoek tussen een groep patiënten die chronische stress hebben en / of daardoor ziek zijn en de gebruikelijke zorg krijgen, en een groep gezonde vrijwilligers. Daarbij gaat het om de vraag of chronische stress beschouwd kan worden als een proces waarbij het aanpassingssysteem (stress systeem) kritieke fase transities vertoont van de ziekte fase via een of meer kritieke fases naar een gezonde, normale fase.

Inschatting van belasting en risico

Blauwe plekken na venapunctie en mogelijk flauwvallen tijdens bloedafname.

Contactpersonen

Publiek

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9
Amsterdam 1105 AZ
NL

Wetenschappelijk

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9
Amsterdam 1105 AZ
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Voor patiënten

1. Tussen 21 en 65 jaar oud.
2. Een indicatie voor behandeling bij BeLife, instelling voor multidisciplinaire revalidatie en starten met de behandeling.
3. Verwezen door een bedrijfsarts of huisarts met symptomen van chronische stress en gezondheidsklachten naar een programma voor multidisciplinaire revalidatie. Deze gezondheidsklachten kunnen onder meer voorkomen bij de volgende aan stress gerelateerde aandoeningen: overspanning, burn out, chronische klachten van houding- en bewegingsapparaat, angststoornis, depressie, PTSS (chronisch en acuut), metabool syndroom, cardiovasculaire ziekten, chronisch vermoeidheidssyndroom, fibromyalgie, somatisch onverklaarde lichamelijke klachten.
4. Positieve score voor chronische stress
5. Aan het werk
6. In staat zijn om te schrijven en lezen.
7. Geschreven toestemming., Voor gezonde vrijwilligers
1. Tussen 21 en 65 jaar oud.
2. Een negatieve score voor chronische stress
3. In staat zijn om te schrijven en lezen.
4. Geschreven toestemming.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Geen exclusie criteria

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Zal niet starten
Aantal proefpersonen:	40
Type:	Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	19-04-2018
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	16-07-2019
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL62117.018.17